

Kringblad

JAARGANG 15, NUMMER 1 - PASEN 2006

GRATIS PERIODIEK CONTACTBLAD VAN DE GEBEDSKRING SINT JAN
VAN HET BISDOM 'S-HERTOGENBOSCH

COLOFON

Het kringblad is een gratis uitgave van de gebedskring Sint Jan voor roepingen in het bisdom 's-Hertogenbosch.

Het verschijnt met Kerstmis, met Pasen en in de zomer.

REDACTIE:

Ewald Kamphuis
(5^e jaars priesterstudent)

Jacques Grubben
(2^e jaars priesterstudent)

SECRETARIAAT:

Papenhulst 4,
5211 LC 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-6123055/155
Fax: 073-6145315
e-mail: info@sint-janscentrum.nl

Men is vrij om artikelen met bronvermelding over te nemen in parochiebladen etc.
Gelieve persoonsmutaties ook door te geven aan het secretariaat van de gebedskring.

Retourzendingen worden uit het bestand verwijderd.

Nieuwe leden zijn altijd welkom!
Schroom dus niet om mensen te vragen om te bidden voor roepingen!

IN DEZE EDITIE

Voorwoord redactie	3
Met Pasen biddend thuiskomen bij God	4
<i>Mgr. drs. A. Hurkmans</i>	
Zo wat gedachten bij het thema bidden	6
<i>J. Groenen</i>	
Leven van de Eucharistie	10
<i>Jacques Grubben</i>	
Bidden is ook danken	14
<i>Alfred Ruba</i>	
Bidden zonder ophouden?	17
<i>Henny Vesseur</i>	
Alleen maar voor vandaag	20
<i>Theresia van Lisieux</i>	
Vader, in uw handen beveel ik mijn geest	22
<i>M. Deli</i>	
Het gebed van de monnik	23
<i>Broeder Korneel Vermeiren</i>	
Over de aanbidding als opstap naar het intieme gebed	28
<i>Zrs. van St. Jan</i>	
Gidsen in gebed: Heiligen	32
<i>Drs. J. Schröder</i>	
Waken in gebed	35
<i>Zr. M. Francisca</i>	
In Memoriam	39

FINANCIËLE ONDERSTEUNING VAN DE PRIESTER- EN
DIAKENOPLEIDING VAN HET BOSSCHE BISDOM:

R.K. Instelling Sonnius te 's-Hertogenbosch
Nederland: banknummer: 22.52.03.022
België: banknummer: 521-0053201-65

Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

V OORWOORD VAN DE REDACTIE

Het thema van dit nummer, beste Kringbladlezer, is "het gebed". Tijdens het feest van "de opdracht van de Heer" ook wel Maria Lichtmis genoemd, waren ongeveer 160 religieuzen in ons seminarie. Ze vierden het feest van de toegewijden, door wijlen Johannes Paulus II ingesteld.

Mgr. Wiertz van Roermond en Mgr. Hurkmans spraken over de betekenis van het religieuze leven in deze tijd. Mgr. Wiertz sprak over zijn ervaring van de Kerk in Ghana die in de lente is terwijl wij hier in de winter zitten. Hij benadrukte het om de volkskerk te koesteren maar ook open te staan voor nieuwe initiatieven uit het buitenland vanuit bewegingen en congregaties met jonge religieuzen.

Mgr. Hurkmans ziet voor de religieuzen een duidelijke rol weggelegd in het evangelisatieprogramma van het bisdom dat staat in het kader van het 450 jarig jubileum. Hij vroeg hen om 3 dingen: "hun getuigenis, hun gebed en hun offer". Naast het getuigenis van leven in gemeenschap is het belangrijk dat kloosters scholen van gebed zijn.

Vooruitlopend op het komende jaar van gebed in ons Bisdom, willen wij door vooral getuigenissen van de verschillende Congregaties c.q. Religieuze Ordes uit o.a. ons Bisdom en enkele van onze priesterstudenten, u een voorproefje geven en enige meditatiestof meegeven op weg naar Pasen.

*Ewald Kamphuis
Jacques Grubben*

MET PASEN BIDDEND THUIS KOMEN BIJ GOD

Als mens zijn wij ergens thuis. We hebben onze familie en we wonen in een dorp of stad. Om ons goed te voelen en om onszelf als mens in waarheid te ontwikkelen onderhouden we relaties met onze familie en met onze woonomgeving. We leveren onze bijdrage als er links of rechts geestelijke of materiële ondersteuning nodig is. We staan klaar voor hand en spandiensten. Vooral rond feesten brengen we onze onderlinge verbondenheid tot uitdrukking. We bezegelen die in het uitwisselen van geschenken en in toespraken verwoorden we onze dankbaarheid om die onderlinge verbondenheid. In dit alles dragen we bij aan de ruimte en aan de omstandigheden die wijzelf en de mensen om ons heen nodig hebben om te leven. Leven geef je aan elkaar en ontvang je van elkaar. Ieder van ons kan wel eens even stil staan bij bovenstaande zinnen en zien hoe hij of zij in het leven staat. Het kan mooi zijn het leven stil in overweging te nemen. Oudere mensen verstaan die kunst vaak heel goed. Zij kijken graag naar hun kinderen en kleinkinderen. Zij nemen op wat er leeft in hun omgeving. Ze zien de rode draad die door alle ontwikkelingen heen loopt. Vanuit een diepe rust kunnen ze heel wijs reageren op dit alles. Hun woorden en daden worden vanuit de stilte geboren. Wijsheid heeft van doen met rust.

Gelovige mensen zijn thuis bij God en leven in de familie van God. De uitdrukking familie van God is een ander woord voor de Kerk. Gelovig kun je blijven en je kunt je geloof ontwikkelen wanneer je jouw relaties met God en met de familie van God voldoende onderhoudt. Benedictus spoort zijn monniken aan tot: ora et labora. Bid en werk. Het komt bij bidden op de eerste plaats aan op luisteren. God spreekt tot ons. In de Heilige Schrift leert de mens God kennen. De Bijbel maakt duidelijk hoe God de mens heeft bedoeld en hoe Hij met hem wil omgaan. Hij stelt ons vragen. Bidden is vanuit ons leven antwoorden op God. De taal van God leren is niet gemakkelijk. Daarvoor hebben we de familie van God nodig. Onze "ouders in het geloof" bisschoppen en priesters gaan ons voor in gebed en kunnen het spreken van God

uitleggen. Wanneer wij als broeders en zusters onze gebeds-ervaringen met elkaar delen dringen we eveneens dieper door in de werkelijkheid van het geloof. Samen spreken over het geloof en samen bidden versterkt het geloof. Het spreken en bidden kan niet zonder de daden. Onze afhankelijkheid, onze trouw en onze onderlinge geloofsijver willen we graag omzetten in concrete daden van liefde. Bidden heeft dus te maken met luisteren naar Gods woorden, met te kijken naar de geschiedenis die God met ons maakt en met gemeenschap waarin wij in woord en daad onze relaties met elkaar en met God tot uitdrukking brengen. Hoe meer we bij dit alles tegelijk de stilte in acht nemen des te dieper zullen ons gebed en onze daden van geloof zijn.

In Jezus Christus laat God Zich het duidelijkst kennen. Zijn leven, zijn woorden en zijn daden weerspiegelen God. Tegelijk maakt Jezus voor ons duidelijk hoe wij horen te reageren. Hij leert ons bidden. Dit gebed gaat door tot op het kruis: "Vader niet mijn wil maar uw wil geschiedde". Hij geeft ons tenslotte de kans in verbondenheid te treden met Hem, met Zijn Vader en met elkaar. Die verbondenheid wordt gedragen door de H. Geest en tot stand gebracht in de sacramenten. De sacramenten vinden alle hun oorsprong in het paasmysterie. Het gebed en de Eucharistie zijn eng met elkaar verbonden. Het Leven dat Jezus ons geeft in de Eucharistie nemen wij biddend op. Het sacrament van boete en verzoening is een herstel van de band tussen God en mens. Jezus spreekt in de biecht tot ons een woord van vergeving en wij danken God voor zijn barmhartigheid. De betekenis van Jezus leven leren we vooral kennen in de grote feesten. Kerstmis vertelt over zijn komen van God, het Paasfeest geeft ons te verstaan dat Jezus ons, door zijn lijden, sterven en verrijzen terugbrengt naar God en met Pinksteren vieren we dat de Heilige Geest de Kerk tot leven brengt rond Jezus Christus. De Kerk heeft de opdracht Christus in heel de wereld verkondigen en tegenwoordig te stellen. Immers wie Christus kent is thuis bij God. Mensen thuis brengen bij God is de opdracht van de Kerk.

Als mens hebben we het nodig een thuis te hebben. Thuis zijn bij onze familie en in onze stad of dorp. Op een dieper niveau zijn we thuis bij God en bij de familie van God. Dit thuis zijn bij God kan in het gebed uitgroeien tot een volmaakt, vervuld leven bij God. De mens is door God zo bedoeld. Hij is niet geschapen voor de dood maar voor het leven.

Mgr. drs. A. Hurkmans
Bisschop van 's-Hertogenbosch

Z O WAT GEDACHTEN BIJ HET THEMA 'BIDDEN'

1. Wat te denken van de dominee die bij elk geval van ruzie en huwelijksmoeilijkheden alleen maar informeerde: Kunt u samen bidden? Als ze dan ja antwoordden, zei hij: O, maar dan is het al opgelost, dan hebt u mij niet meer nodig. En als ze nee schudden, zei hij: Het spijt me, dan kan ik er ook niets aan doen. (O. Jager, Liefde doet wonderen, 142).
Wat te denken van die dominee? Het is duidelijk dat het gebed voor hem een uiterst belangrijke aangelegenheid was en dat hij het gebed een grote invloed toekende op het dagelijks leven. De dominee zag de dingen goed, al is zijn pastorale aanpak niet meteen aan te bevelen. Het leven is toch een tikkeltje gecompliceerder.
2. Het gebed is dus belangrijk. Met dit zo vast te stellen doet men het gebed zelfs te kort. Want het is meer dan belangrijk. Het is noodzakelijk. Het is een fundamentele, wezenlijke uiting van ons leven met God. Wie christen wil zijn zal in zijn leven aan dat directe contact met God de nodige aandacht moeten schenken, al kan dat natuurlijk op heel wat manieren gebeuren. Toch blijft het gebed voor veel mensen een opgave. De belangrijkheid en noodzakelijkheid worden om zo te zeggen niet ervaren. En dan is het een heel karwei om er tijd voor vrij te maken en menselijke traagheid en gemakzucht te overwinnen. Er zijn genoeg andere zaken die minstens even belangrijk en noodzakelijk schijnen en die ons veel gemakkelijker afgaan. Waarom moeten we dus bidden? Aan mensen die met zulke vragen zitten, zijn vanuit het geloof twee antwoorden te geven.
  - Het eerste antwoord is: God wil dat wij bidden. Dat is een korte, bondige bewering, maar die wel afdoende is. Dit eerste antwoord is echter vreemd aan de moderne tijdgeest.

God wil het. God vindt bidden blijkbaar belangrijk. Dat te beseffen kan ons over momenten van tegenzin heen helpen en ons stimuleren om het gebed echt op te nemen in het ritme van ons dagelijks leven.

- Het tweede antwoord: Jezus zelf heeft in zijn leven een grote plaats ingeruimd voor het gebed. 'En in alle vroegte, het was nog nacht, stond Hij op, ging naar buiten naar een eenzame plaats en bleef daar bidden.' (Mc. 1,35) Dat staat al in het eerste hoofdstuk van het Marcus-evangelie en de vermelding van zulk een gebeurtenis komt meerdere malen in de evangeliën terug. Het belicht wel heel bijzonder zijn prediking over het gebed. Jezus was een biddende mens en daarom zullen ook zijn leerlingen vertrouwd moeten zijn met het gebed. Zo simpel is dat toch.

Voor priesters en diakens en voor religieuzen is er nog een derde antwoord; het behoort tot de taak die zij binnen de Kerk hebben aanvaard dat zij bidden voor alle gelovigen en voor de hele wereld. Jezus, de Heer van de Kerk, die leeft en voor ons ten beste spreekt bij God (vgl. Heb. 7,25), wil met hen op bijzondere wijze zijn verantwoordelijkheid delen ten bate van de mensen. Bidden, namens en voor de Kerk, is een opdracht die verbonden is en blijft met het gewijde ambt en het religieuze leven. En de pastoor die wel door zijn parochie draaft en daarmee ongetwijfeld uitstekend werk doet, maar die al weken lang zijn getijdenboek kwijt is, schiet als pastoor uiteindelijk toch tekort.

3. Het gebed heeft ook een grote invloed op het dagelijks leven. Dat lijkt een onomstreden waarheid te zijn, gezien de ruime plaats die het smeekgebed in het leven van gelovige mensen inneemt. Jezus zelf moedigt ertoe aan. God is een liefdevolle Vader en Hij heeft grote zorg voor zijn kinderen. 'Vraagt en jullie zal gegeven worden.' (Mt. 7,7) Is dit laatste waar? Blijft niet het merendeel van onze gebeden onverhoord? We hielden in het seminarie een druk bezochte nachtelijke aanbidding om te voorkomen dat er in het Midden-Oosten opnieuw oorlog zou komen en de volgende morgen brak de Golfoorlog uit, Irak viel Koeweit binnen.

We baden met veel aandrang dat een jonge moeder, onmisbaar voor haar kinderen, zou mogen genezen en de week daarop was ze dood. Er zijn natuurlijk mensen die 's morgens bidden dat Europa één zal worden en 's avonds de Heer danken dat het gelukkig nog niet zo ver is, maar bij zo'n bidden kan de vraag gesteld worden of het wel eerlijk, oprecht gemeend is. Niettemin, ook eerlijke, oprecht gemeende gebeden blijven dikwijls onverhoord. Valt daarop iets te zeggen?

Voorafgaand aan het Christendom en ook nu nog daarbuiten werd en wordt er heel wat afgebeden. Men voelt zich afhankelijk van goden of geesten die het lot van mensen in hun handen hebben. Men denkt hen in het gebed op de hoogte te moeten brengen van alle noden en verlangens. Men probeert hen te bewerken, tot andere gedachten te brengen en hen gunstig te stemmen. En met offers wordt zo'n gebed vaak ondersteund.

Maar met Jezus zijn er veranderingen gekomen. Hij leerde ons bidden tot God, onze Vader die in de hemel is. God is zowel onze Vader in de meest volle en rijke zin van het woord. Maar tevens is Hij 'in de hemel' en dat is die heel andere wereld die alle begrip te boven gaat: God is één en uniek, mysterievol, zonder grenzen in zijn liefde en zorg. Bij de profeet Jesaja kan men lezen: 'Zoek de Heer nu Hij te vinden is, roep Hem aan: Hij is dichtbij', maar ook: 'Uw gedachten zijn niet mijn gedachten, en mijn wegen niet uw wegen' (Jes. 55,6.8). Gods liefde en zorg voor ons is onvoorstelbaar groter en intenser en rijker dan wij ons kunnen indenken. Dat brengt voor het smeekgebed drie beschouwingen mee.

- Wij mogen bidden vanuit onze menselijke nood, vanuit onze menselijke zorgen en verlangens. Wat ons in het dagelijks leven als mens ter harte gaat: God verlangt dat wij het voor Hem uitspreken. Dat deed Jezus ook. In de Hof van Oliven heeft Hij met aandrang gebeden dat al dat dreigende lijden toch aan Hem voorbij zou gaan. Zo mogen kinderen met hun Vader omgaan. Onze vreugde en onze zorgen laten Hem niet onverschillig. En daarom mogen wij Hem bidden om de genezing van een dierbare, het welslagen van een onderneming, het voorkomen van een ramp, de goede

afloop van een examen of van een gevaarlijke reis. En duizend dingen meer. Het is beslist niet zinloos dit alles uit te spreken voor God die het allemaal al weet.

Dit bidden is een uiting van ons geloof in een levende God, van ons vertrouwen op Hem.

- Maar hoezeer wij intussen verlangen dat God ons precies dat zal geven wat wij vragen, moet toch op de achtergrond van ons gebed de gedachte aanwezig zijn: niet mijn wil maar de Uwe geschiede. Want Gods plannen zijn zo groot, zo diep en rijk, dat wij mensen eenvoudig daar geen zicht op kunnen hebben. Wij mogen hopen dat hetgeen wij concreet verlangen past in dat wijze liefdevolle beleid van God, maar als dat niet zo is: wij geven ons aan God over. En danken Hem, misschien met bloedend hart. Dat is dan onze menselijke situatie; wij zijn in zekere zin nog niet thuis bij God.
- En tenslotte mogen wij er niet aan twijfelen dat God reageert op ons gebed. Hij verhoort ons, maar dan op zijn goddelijke wijze. Hij geeft ons meer dan wij durfden hopen. Hij geeft ons meer dan wij ons kunnen voorstellen. Misschien waren wij als suikerzieken die God om suiker vroegen en behoedt God ons voor een ongeluk. Misschien vroegen wij God om succes in een aardse onderneming en laat God ons groot worden in een geestelijk bedrijf. In ieder geval: aan iemand die tegenwerpt dat er toch duizend gebeden zijn die nooit verhoord worden, kan worden geantwoord dat er duizend verhoringen zijn die nooit worden herkend, omdat wij zelf een andere hadden bedacht (Okke Jager). God vervult niet al onze wensen, maar wel al zijn beloften.

J. Groenen m.s.c.

L EVEN VAN DE EUCCHARISTIE

Op de jaarlijkse Gebedsdag op 25 september 2005 en op de jaarlijkse dagen voor jonge priesters van ons bisdom in januari van dit jaar, sprak Mgr. J van Burgsteden s.s.s., de hulpbisschop van Haarlem¹ over de Eucharistie. Het navolgende verslag zal aan een aantal specifieke elementen aandacht geven die uitgewerkt worden met behulp van andere aspecten die tijdens de jaarlijkse studiedagen voor jonge priesters aan de orde kwamen.

1 Hij gaf een vooruit- en een terugblik op de Bisschoppen-synode in oktober 2005 als de afsluiting van het jaar van de Eucharistie. Met dank aan zuster Maria Elia, lid van de Gebedskring, voor het verslag van de lezing van Mgr.

Van Burgsteden op de Gebedsdag.

2 Zie: "Constituties en decreten van het 2^e Vaticaans oecumenisch concilie" (1965) in de Constitutie over de heilige liturgie nummer 10.

3 Het 2^e Vaticaans Concilie bezigt drie namen voor de Kerk namelijk: Het Lichaam van Christus; het volk van God; en de tempel van de Heilige Geest. Zie "Lumen Gentium", de dogmatische constitutie van de Kerk (nummer 7 e.v., zie voetnoot 2).

Wijlen Paus Johannes Paulus II besteedde op een bijzondere wijze aandacht aan de Eucharistie in zijn encycliek "Ecclesia de Eucharistia" (2003) en in de apostolische brief "Mane nobiscum, Domine" (2004). De Eucharistie is de bron en het hoogtepunt van het kerkelijk leven waar door de Kerk naar gestreefd wordt en waaruit zij kracht put. Tevens worden de gelovigen er toe aangezet om "verzadigd met de 'paasgeheimen', één van hart te worden en in hun levenswandel trouw mogen blijven aan wat zij in geloof hebben ontvangen"².

Het einddocument van de Synode besteedt aandacht aan drie onderdelen te weten: Het volk van God gevormd in het geloof van de Eucharistie; de deelname van het volk aan de Eucharistie; en de zending van het volk gevoed door de Eucharistie. Met name het eerste onderdeel krijgt de aandacht in deze bijdrage.

Een grote familie van God

Het volk of de familie van God³ dient gevormd te worden in het geloof als ook in de liefde voor en de kennis van de Eucharistie. Deze vorming staat in het hart van de Kerk. De Eucharistie is door Jezus Christus ingesteld tijdens het Laatste Avondmaal met zijn apostelen, vooruitblikkend naar zijn kruisoffer. Door zijn leven voor ons te geven aan het kruis heeft hij door zijn zelfovergave, in zichzelf, het Nieuwe Verbond voltooid. Daarmee heeft Hij leven gegeven aan de radicale nieuwheid die het Nieuwe Verbond uitdrukt. Het vieren van de Eucharistie vraagt in diezelfde zin van

ons dat wij elke keer opnieuw door een totale zelfgave ons volledig toewijden aan God en de Kerk. Dat is de radicale stap die wij mogen maken en die ons zal leiden tot de kennis, de beleving en het geloof in de Eucharistie.⁴ "Wees heilig want Ik de Heer uw God ben heilig" (Leviticus 19,1).

De gave van de Eucharistie

Jezus Christus heeft zich uit liefde voor en in gehoorzaamheid aan de wil van God de Vader voor ons 'gegeven' en Hij blijft in ons door de Heilige Geest (Brief aan de Hebr. (5,8-10;9)). Hij vraagt ons om dit voorbeeld te volgen en met Hem verbonden te blijven. De Eucharistie behoort aan de Kerk want Jezus Christus heeft 'het beheer' van de door hem ingestelde sacramenten overgedragen⁵. De riten en voorschriften worden bepaald door de Kerk. De priesters treden op in 'persona Christi' en door hun zelfgave hebben zij de zorg voor de deelname van de mensen aan de sacramenten en uiteindelijk aan het lichaam van Christus. Het paasmysterie dat in elke Eucharistie herdacht en present gesteld wordt is het beslissende en centrale gebeuren hierin en door de deelname aan de Eucharistie worden wij vernieuwd en opgenomen in het Lichaam van Christus dat de Kerk is. We mogen één worden met God en met elkaar, wij vormen een gemeenschap. Tegelijkertijd gaat God met ieder van ons een individuele weg zoals Hij dit doet in de heilshistorie die in het Oude Testament reeds een aanvang heeft genomen.

Aanbidding en Eucharistie

Het 'gebeuren' van de Kerk komt niet alleen tot uitdrukking in de Eucharistie maar ook in de Aanbidding van het Allerheiligste. Wij worden nadrukkelijk uitgenodigd om in de Eucharistie te participeren om Christus werkelijk te ontmoeten. Tevens mogen wij groeien in het besef van en het geloof in deze Godontmoeting. Ook in de Aanbidding mogen we God persoonlijk en zichtbaar ontmoeten en worden we uitgenodigd om verder te groeien in de relatie met Jezus en om door Hem dichter bij God te komen. Het is een uitnodiging om te groeien in de liefde tot God en de medemens en daardoor heilig te worden. Want iedere mens is geroepen tot heiligheid!⁶ Daarvoor is echter wel een handelen van ons door middel van een overgave aan Hem noodzakelijk. De Moeder Gods Maria is hierin voor ons een voorbeeld. Paus Johannes Paulus

4 Paus Benedictus XVI spreekt hier nadrukkelijk over in nummer 13 van zijn encycliek "Deus caritas est" (2006) .

5 De zeven sacramenten zijn: het doopsel, het vormsel, de eucharistie, het huwelijk, de priesterwijding, boete en verzoening en het heilig oliesel.

6 Zie: de constitutie "Lumen Gentium", nummer 11.

Il sprak in zijn apostolische brief "Rosarium Virginis Maria" (2002) over en gelijkvormig worden met Jezus Christus door Maria. God nodigt ons uit om Hem te aanbidden.

Verzoening en Eucharistie

Als we werkelijk vrucht willen dragen en groeien in de intieme relatie met Jezus Christus dan is noodzakelijk dat we regelmatig het sacrament van Boete en Verzoening ontvangen dat wil zeggen dat ons lichaam werkelijk een 'tempel van de Heilige Geest' wordt. Met andere woorden dat we in een staat van genade verkeren als we de Heilige Communie ontvangen. Hoe kan dit sacrament weer een plaats krijgen in de Kerk? Voor de priesters geldt: wees een voorbeeld voor de kudde die u als herder in naam van Jezus Christus mag leiden! En gebruik de momenten van catechese gedurende de Eucharistie onder meer tijdens de Schuldbelijdenis, het Lam Gods en vlak voor de Heilige Communie wanneer we de woorden uitspreken: "Heer, ik ben niet waardig.....". Ruim een plaats voor het sacrament van Boete en Verzoening in bij de voorbereiding van de kinderen voor de Eerste Heilige Communie en het Vormsel (ook voor de ouders). Kortom er dient sprake te zijn van 'permanente' vorming van zowel de gelovigen.... als de priesters om dagelijks weer bewust te worden van de nieuwheid van de Eucharistie en te groeien tot in het hart hiervan.

Huwelijk en Eucharistie

Vaak wordt er gesproken over de crisis in de Kerk maar we dienen dit in samenhang te zien met de crisis van het gezin. God is een Nieuw Verbond met ons aangegaan door zijn Zoon Jezus Christus. Dit gedenken wij op de zondag waarop we samen de Eucharistie vieren in het gezin en parochieel verband gemeenschap mogen zijn. De basisvorm van gemeenschap vieren ligt besloten in het sacramentele huwelijk tussen man en vrouw, dat bekrachtigd is door God en het daaruit voortvloeiende gezin. Met andere woorden laat de zondag weer de "Dag van de Heer" worden als ook de "dag van het gezin" waarop we samen vieren, bidden, luisteren en in gesprek met Hem en elkaar gaan om tot een grotere liefde ten opzichte van elkaar te komen. Het hebben van bijvoorbeeld een 'Kinderwoorddienst' is een duidelijke uitnodiging om als gezin zondags naar de Kerk te komen.

In de 'oude traditie' was de zondag inderdaad een dag van de

Heer waarop we door Hem werden geroepen om samen 'maaltijd' te vieren. Na het 2^e Vaticaans Concilie is de zondag steeds meer verworpen tot een verplichte 'burgerlijke feestdag' waarbij elk individu min of meer verplicht was deel te nemen aan de verering van God maar van een viering was steeds minder sprake. Vandaag de dag vieren we 'weekend' en is het kerkbezoek afhankelijk van de persoonlijke levenssituatie en mogen we deelnemen aan de Eucharistie zonder dat de meeste mensen het besef hebben van het 'oude ritueel' met andere woorden van een echte verbondenheid en verwijzing is geen sprake meer.

De simpele conclusie luidt: Het tij moet keren en een van de middelen daartoe is de Eucharistische catechese en deelname hieraan zodat het weer mag worden: "Wij vieren de Eucharistie dus het is zondag" en "Wij kunnen niet zonder de zondag"!

Roepingenpastoraal en Eucharistie

Daartoe zijn uiteindelijk nieuwe priesters nodig. Kortom het dagelijkse gebed voor Roepingen dat u allen zo trouw bidt alsook het bidden hiervoor tijdens de Eucharistie blijft nodig. Een actieve Roepingenpastoraal in de bisdommen is noodzakelijk. Dit kan onder meer vorm krijgen in de parochies door naast het geven van aandacht aan het gezin en huwelijkspastoraat (ook een roeping!), de roepingen tot het priesterschap en het religieuze leven weer een plaats te geven in de parochie. Ik ben er vurig van overtuigd dat God nog steeds vele mensen roept maar dat we niet meer weten hoe we moeten luisteren en hoe en of we kunnen antwoorden!

Tot slot:

Het woord 'Eucharisteia' betekent eigenlijk niets anders dan 'dankzeggen'. Wie in de geest van de Eucharistie leeft vindt in elke gelegenheid een mogelijkheid om God dank te zeggen in alle kleine en gewone dingen van elke dag!

"Mijn dankoffer wil ik U brengen, aanroepen de naam van de Heer, inlossen de Heer mijn geloften, ten overstaan van heel zijn volk."

(Psalm 116)

*Jacques Grubben
2^e jaars priesterstudent*

BIDDEN IS OOK DANKEN

Bidden is persoonlijk praten met God. In het bidden brengen wij onze diepste gevoelens en verlangens van ons hart bij God en wij smeken Hem of Hij ons wilt verhoren. Maar bidden is ook onze dank betuigen aan God. Dankbaar voor alles wat Hij voor ons al gedaan heeft en waar Hij ons nog in zal voorzien. Op deze wijze dankbaar zijn houdt in Christus te zien als bron van onze dankbaarheid aan God. Als wij dit beseffen zijn wij verbonden met Hem en kunnen wij de heiligheid zien van Zijn totale schepping.

De Heilige Franciscus van Assisi, verstond dit als geen ander en heeft dit vervolgens op een bijzondere wijze uitgedrukt in 'Het Zonnelied'. De eerste zin toont op zich al de dankbaarheid aan:

**'WEES GELOFD, MIJN HEER
DOOR AL UW SCHEPSELEN'.**

Op een nederige wijze verheerlijkt hij God, dankbaar voor al wat God geschapen heeft.

God dank betuigen voor wat Hij ons geeft. Voor velen van ons een gewoonte, iets wat zo hoort en wat wij automatisch doen. Maar in hoeverre brengen wij dit nog in verband met Christus? God dank brengen moet een besef hebben zowel in verstand als in het hart, anders is het maar een loos iets en heeft het geen waarde, is het een façade. De reden van onze dank is Christus. Door hier bij stil te staan komen wij pas echt tot de kern van het danken. Franciscus van Assisi is een heilige die ons nog veel kan leren over deze wijze van dankbaar zijn. We leven immers in een moeilijke tijd van het alleen maar meer willen hebben en het steeds meer willen krijgen. Snel tevreden zijn over bijvoorbeeld wat ons dagelijks omringd doet men weinig of niet. De huidige mens is meer gericht op wat hij of zij niet heeft.

De samenleving wordt door de media overspoeld met reclame die in ons het gevoel van onvrede kweekt door ons te laten focussen op wat wij allemaal niet hebben en ons vervolgens probeert hier naar toe te doen verlangen terwijl ons verlangen bij God in Christus moet zijn. De onvrede die in ons gekweekt wordt leidt tot onrust en dat uit zich in sceptisch gedrag. Verschijnselen hiervan zijn het alsmaar klagen en mopperen op alles en iedereen zelfs ook op God. Dit getuigt eerder van ondankbaarheid dan dankbaarheid.

Wij moeten leren dankbaar te zijn naar God toe door stil te zijn en te stoppen met mopperen. Kijken naar de hoopvolle dingen in onze leven en ons vervolgens afvragen hoe deze dingen er zijn. Wat is het geheim van de menselijke dankbaarheid aan God? Er is maar één antwoord mogelijk en dat is Jezus Christus, die mens geworden is. Het grootste geheim van God wat ooit aan de mens geopenbaard is. Het grootste cadeau van God aan de mensen. Dankbaar naar God zijn begint met het beseffen dat we afhankelijk zijn van Hem, in het besef wat Hij voor ons gedaan heeft. Dat is wat wij met Pasen herdenken en beleven. In dit licht is elke dag een dankdag aan God omdat wij het danken bezien vanuit de bron. Het leren kijken naar wat wij hebben ontvangen van Hem en vol verwachting uitzien naar wat wij nog meer van Hem zullen ontvangen. Dit is het voelen van dankbaarheid met heel je hart en wezen. Alle zegeningen die je dan ontvangt terugbrengen in relatie met God. Hij is de basis van ons leven en zonder dit te beseffen kunnen wij het danken niet kennen. God dank betuigen vraagt van ons trouw te zijn aan zijn belofte en je vrijwillig verbinden met Hem. Denken vanuit het positieve stelt ons in staat om God te danken. Wij zien veel moeilijke dingen om ons heen gebeuren waarmee wij dagelijks worden geconfronteerd. Maar als de ware dankbaarheid in ons hart regeert dan bekijken wij de wereld door de ogen van Jezus en kijken we anders naar de schepping en de ander.

We mogen al onze zorgen aan Hem toevertrouwen en erop vertrouwen dat bij zijn wederkomst alles goed komt. Verbonden zijn met God is realiteit. Onze houding en gedrag veranderen dan omdat wij God in ons kunnen zien. Dankbaarheid betonen voor het voedsel en de hoop die hij ons telkens schenkt. Dank betuigen aan God is het begin van ons Christelijk leven.

Ik eindig met Kol 1,3-6

[3] Wij zeggen God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, dank, telkens als wij voor u bidden. [4] Wij hebben immers gehoord van uw geloof in Christus Jezus en van de liefde die u alle heiligen toedraagt, [5] omwille van de hoop die voor u is weggelegd in de hemel. U hebt daarvan gehoord toen het evangelie, het woord van de waarheid, [6] tot u kwam. In heel de wereld is het bezig vrucht te dragen en te groeien, evenals bij u, sinds de dag dat u gehoord hebt van Gods genade en haar hebt leren kennen in haar waarheid.

Amen.

*Alfred Ruba
1^e jaars priesterstudent*

BIDDEN ZONDER OPHOUDEN?

In de evangelies, met name dat van Lucas, wordt duidelijk dat Jezus een man van gebed was. Zijn dagelijkse werkzaamheid ging gepaard met gebed, vloeiende er zelfs als het ware uit voort, toen Hij zich in de woestijn of op de berg terugtrok om te bidden, in de morgen opstond of van 's avonds laat tot aan de vierde nachtwake de nacht doorbracht in gebed (vgl. Mc. 1,35; Lc.5,16; 6,12).

We mogen aannemen dat Jezus ook deelnam aan het officiële gebed in de synagogen, waar Hij 'volgens zijn gewoonte' (Lc. 4,16) op de sabbat kwam, en in de tempel die Hij een huis van gebed noemde (Lc. 19,46), en dat Hij ook de individuele gebeden verrichtte, die de vrome Israëlieten gewoon waren iedere dag te bidden. Hij sprak ook de overgeleverde zegeningen uit die bij de maaltijden in gebruik waren, zoals uitdrukkelijk vermeld wordt bij de broodvermenigvuldiging, bij het laatste avondmaal en bij het maal in Emmaüs; ook zong Hij met zijn leerlingen de lofzang (Mt. 26,30).

Wat Jezus zelf deed, heeft Hij ook ons opgedragen te doen. 'Bidt' heeft Hij immers dikwijls gezegd, 'vraagt, zoekt, klopt'. Door zijn leerlingen het 'Onze Vader' te leren heeft Hij hen deelgenoten gemaakt van zijn eigen, meest intieme relatie met God, zijn hemelse Vader (vgl. Lc. 11,1 ev.). De aard en de noodzaak van het gebed illustreert Jezus heel aangrijpend in de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter en de noodlijdende weduwe (Lc. 18, 1-8). Lucas leidt de woorden van Jezus aldus in: *"Hij leerde hun in een gelijkenis dat zij steeds moesten bidden en daarin niet versagen."* Dit is de vertaling volgens de KBS van 1975 en die ons vertrouwd is uit de liturgie. De Nieuwe Bijbelvertaling luidt als volgt: *"Hij vertelde hun een gelijkenis over de noodzaak om altijd te bidden en niet op te geven."*

Paulus, op zijn beurt, spoort de christenen van Tessalonica aan

met de woorden: *"Bidt zonder ophouden."* (5,17). Altijd bidden, dus. Zonder op te houden en zonder op te geven. Is dat geen onmogelijke eis? Het moge duidelijk zijn dat hier met bidden niet bedoeld wordt: op je knieën en je handen gevouwen. Wie alleen zó bidt, bidt heel weinig! Bidden is veel meer een gesteltnis van het hart. Bidden is net als verliefdheid: dat ben je niet op een bepaald moment van de dag, of eventueel meerdere ogenblikken per dag, maar dat ben je helemaal en altijd en overal. Maar vooral als je samen bent met je geliefde. Zo is het ook met bidden. Het is een geraakt zijn door Gods liefde dat je niet meer los laat. Het maakt je net zo drammerig als die weduwe uit de gelijkenis: je weet gewoon niet meer van ophouden. En dat is precies wat God wil: *"Zou God dan geen recht verschaffen aan zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen en naar wie Hij genadig luistert? Ik zeg u: Hij zal hun spoedig recht verschaffen."* (Lc. 8, 7-8).

Ziet u het al voor u: dag en nacht tot God roepen? En toch is het dat wat Hij verwacht. De eerste christenen hebben ook met die vraag naar het hoe van het ononderbroken gebed geworsteld. Zij ontwikkelden een gebedscultuur die het mogelijk maakte om onophoudelijk te bidden en toch de dagelijkse verplichtingen na te komen die het leven met zich mee brengt. Vanuit de Joodse traditie bestond er al een soort van dagelijks gebed. Al aan het eind van de eerste eeuw baden de christenen driemaal daags het Onze Vader als een soort 'getijdengebed'. De monniken van het Oosten bouwden dit gebedsritme verder uit. Uiteindelijk zien we in de Regel van Benedictus het zgn. achtdelige getijdengebed: een ritme van acht gebedstijden per dag. Die tijden zijn als het ware de pijlers waarop de brug van het dagelijkse leven is gebouwd. Ze ondersteunen het gebedsleven. Door de regelmatige terugkeer naar het voorgeschreven gebed, dat voornamelijk uit psalmen bestaat, wordt de geest van verbondenheid met God behouden en telkens opnieuw weer gevoed.

De verdeling van de gebedstijden over de dag is nooit helemaal stereotiep geweest. Er waren en zijn nog steeds verschillende schemata. Het gaat ook niet om het aantal gebedstijden. Belangrijker is een goede en haalbare regelmaat. Waar het in wezen om gaat beschrijft de monnikenvader van het Westen, sint Benedictus van Nursia, in zijn Regel voor Monniken. In dit verband is een wat uitgebreid citaat wel op zijn plaats. Over de houding bij het psalm-

gezang schrijft hij het volgende: *“Wij geloven dat God overal tegenwoordig is, en dat de ogen van de Heer op iedere plaats goeden en kwaden gadeslaan. Maar laten wij het toch vooral en zonder enige twijfel geloven, als wij deelnemen aan het dienstwerk voor God. Wij moeten dan ook altijd indachtig zijn wat de profeet zegt: ‘Dient de Heer met vreze’ en verder: ‘Zingt met begrip’. En ook: ‘Ten aanschouwe der engelen zal ik U lofzingen’. Laten wij dan bedenken, in welke gesteltenis wij voor het aanschijn van God en van zijn engelen moeten staan en verrichten wij ons psalmgezang zó, dat ons hart in harmonie is met onze woorden.”* (RB. 19, 1-7).

De laatste regel heb ik bewust vet gedrukt om te onderstrepen waar het in het getijdengebed om gaat. De woorden van het getijdengebed, dat wil zeggen dus vooral de Psalmen, zijn geen doel op zich, maar veeleer een instrument tot omvorming van degene die ze bidt/zingt. Bidden is, en Jezus hamert er in het evangelie op, niet het opzeggen van een hoeveelheid woorden. Bidden mag geen loutere lippendienst zijn. Het gaat er uiteindelijk om dat het **hart** leert bidden. Bidden is een proces van transformatie van onze hele menselijke persoon doordat de kern van onze persoonlijkheid, ons hart, in samenklank komt met het Woord van God dat wij in de mond nemen.

Als we zo, dag na dag en uur na uur, worden omgevormd, wordt heel ons leven een gebed, een lofzang voor God. Dit is een zaak van lange adem, laat dat duidelijk zijn. Je wordt niet in één dag een mens van gebed. Maar dat hoeft ook niet. Als je maar niet ophoudt!

*Henry Vesseur
Benedictijnermonnik te Doetinchem*

A LLEEN MAAR VOOR VANDAAG

Theresia van Lisieux

*Mijn leven is een ogenblik, een vluchtig uur,
een dag vervliegt.*

*Mijn God, U weet het,
om U op aarde te beminnen,
heb ik alleen vandaag maar!*

*Jesus, ik bemin U, ik verlang zo naar U,
wees voor deze ene dag slechts mijn steun.
Kom, wees de koning van mijn hart,
schenk mij uw glimlach!
Alleen maar voor vandaag.*

*Wat maakt het mij uit, Heer,
als de toekomst verborgen is.
U voor morgen te bidden,
nee, dat kan ik niet.
Bewaar mijn hart rein,
dek mij met uw schaduw.
Alleen maar voor vandaag.*

*Denk ik aan morgen,
dan vrees ik mijn onstandvastigheid,
dan voel ik in mijn hart tegenzin
en droefheid opkomen.
Maar ik wil de beproeving en het leed:
niets anders voor vandaag.*

*Weldra zal ik U zien
aan de oever van de eeuwigheid;
goddelijke Stuurman leidt me bij de hand.
Gids mijn bootje op de woelige golven,
alleen maar voor vandaag.*

*In uw heilig Aanschijn wil ik mij verbergen,
daar zal ik het gerucht van de wereld niet meer horen
Geef mij uw liefde, bewaar mij in uw genade,
alleen maar voor vandaag.*

*Bij uw goddelijk hart
vergeet ik wat voorbijgaat,
in de nacht ben ik niet bang meer.
Geef mij, Jezus, een plaats in uw Hart,
alleen maar voor vandaag.*

*Levend Brood, Brood van de hemel,
goddelijke eucharistie,
heilig geheim van uw liefde.
Kom, Jezus in de eucharistie, blijf in mij,
alleen maar voor vandaag.*

*Gewaardig U, Maria, mij met U te verenigen,
en de tere twijg zal vruchten dragen.
En ik zal U, Heer, een gulden tros aanbieden,
vandaag nog.*

*Om deze tros van liefde,
waarvan de druiven zielen zijn,
te vormen, heb ik slechts deze vluchtige dag...
Geef mij, Jezus, het liefdesvuur van een apostel,
alleen maar voor vandaag.*

*Onbevleete Maagd, U bent mijn lieflijke ster,
U schenkt mij Jezus en verenigt mij met Hem.
Moeder, laat mij rust vinden in uw bescherming,
alleen maar voor vandaag.*

*Mijn engelbewaarder, bedek mij met uw vleugels,
verlicht mijn weg met uw licht,
leidt mijn schreden, help mij, vraag ik u,
alleen maar voor vandaag.*

*Ik wil U, Heer, aanschouwen zonder sluier,
nog ben ik in de ballingschap, ver van U,
toon mij uw beminnelijk Gelaat,
alleen maar voor vandaag.*

*Weldra kom ik, om U te loven,
wanneer over mij zal opgaan de dag zonder eind,
dan wil ik zingen en spelen op de hemelse lier,
op de altijdurende vandaag.*

VADER, IN UW HANDEN BEVEEL IK MIJN GEEST

“Vader”, bidt Jezus, Abba: “Vadertje”. Vertrouwen en eerbied. Ziedaar de bijzondere én unieke verhouding van Jezus ten overstaan van God. God – de Onuitsprekelijke – is zijn Vader. Alleen Jezus kan dit betuigen. Op deze “ervaringsgrond” heeft Jezus geheel zijn zending gebouwd. Vanuit zijn vertrouwen in de Vader is Hij vertrouwvol uitgegaan naar de mensen.

Jezus is in Gods handen bij leven en dood. Ja, ook in de dood en daardoor ten leven. De handen van God, zijn handen van een Vader, die zegenen en bemoedigen. Die scheppen en hêrschep- pen; die maken en vervolmaken.

God is Vader, Hij legt zijn hand op ons leven en ons leven ligt in zijn hand. Vader, nu Ik ga sterven beveel Ik mijn geest in uw veilige handen. Geheel mijn leven was in veiligheid bij U, neem nu ook mijn dood; want in uw handen kan mijn dood alleen maar leven zijn. Met de dood voor ogen ten leven gaan.

Hoe zou ons leven er uit zien indien we dit grenzeloos vertrouwen van Jezus in zijn Vader op ons leven zouden laten inwerken? Ons leven is beperkt maar wel in Gods handen. De dood is een grens maar niet onoverkomelijk. Vertrouwen bij leven-en-dood, is het voertuig naar de overkant waar God, onze Vader ons opwacht.

Is dat niet het leven van een christen: uitzien naar de Vader die op ons wacht. Inderdaad, ons, want we gaan altijd samen. Het vertrouwen in de Vader zoals de Zoon, veronderstelt ook vertrouwen in elkaar. We zijn aan elkaar gegeven om op weg te gaan. De bede van de Heer: ‘Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest’, is onze levensregel. Willen we de Heer volgen dan zullen we ons die grondhouding van Jezus’ vertrouwen moeten eigen maken. Ons volledig verlaten op God impliceert dat allen die verlaten zijn in vertrouwen bij ons kunnen thuiskomen.

M. Deli
6^e jaars priesterstudent

HET GEBED VAN DE MONNIK

Inleiding door een Abt gegeven over het gebed vanuit de traditie van de trappisten

Broeders,
onze Constituties vragen van de abt, tot tweemaal toe, dat hij ervoor zal zorgen dat de broeders over voldoende tijd zouden beschikken voor hun persoonlijk gebed.

Eerst in C.20¹ over de 'Memoria Dei' [dat onvertaald is gelaten] dat letterlijk betekent de 'herinnering aan God':

"...De Abt zal er dan ook over waken dat ieder ruimschoots de tijd heeft om zich te wijden aan lectio en gebed".

En in het Statuut bij C.22² over de 'Intentio Cordis' (betekent zoveel als gerichtheid van het hart, de inzet van het hart, intens doelgericht verlangen):

"De beschikbare tijd voor de dagelijkse lectio en het dagelijks stil gebed moet de nodige aandacht krijgen van de abt".

Het is zeer subtiel en nauwkeurig geformuleerd: de abt heeft wel de verantwoordelijkheid dat de monniken de nodige tijd hebben voor lectio en stil gebed, maar hij is er niet verantwoordelijk voor dat zij dit doen. Dat is de eigen verantwoordelijkheid van iedere broeder. Het gebed immers is een hoogst persoonlijke aangelegenheid.

Toch is het de zorg van de abt, als geestelijke vader van de gemeenschap, niet of de broeders bidden, maar als zij dit doen, dat zij ook zouden weten hoe het te doen. Hij moet hen wel inleiden en inwijden in het gebed.

Het kan verbazen dat wij aandacht besteden aan wat, in tijd gemeten, slechts een klein onderdeel is van onze dagorde. Er wordt gevraagd dat wij 30 minuten 's morgens en 's avonds bij de vespers nog een 15 minuten besteden aan persoonlijk gebed.

Dus, 45 minuten op de 24 uren van de dag.

1 Constituties

2 ibid. 1

Zo gezien is het een klein onderdeel van wat de monnik te doen heeft. Veel meer aandacht besteden wij doorgaans aan de bezinning over de andere elementen van het monniksleven, zoals eenzaamheid, gehoorzaamheid, vasten, verzaking aan eigen bezit en ambitie, de geloften, enzovoorts. Het zijn, als ik het zo mag zeggen, meer negatieve elementen die de gunstige voorwaarden moeten scheppen om tot mensen van gebed te worden. Zij bannen de weg om van het leven in zijn geheel een gebed te maken. Toch zijn die 45 minuten van groot belang want in dat persoonlijke gebed verdicht of concentreert zich het hele leven. De houding bij het gebed is dezelfde als de houding gedurende de dag en de houding overdag zal dezelfde zijn als de houding bij het bidden. Dat is zo, of ik dat wil of niet. Het gebed kan niet hermetisch afgesloten worden van het leven en het leven niet van het gebed. Ik bid zoals ik ben en ik ben zoals ik bid.

En wat kunnen wij lezers van het Kringblad hier nu mee?

Moeten we wel 'leren' bidden?

Want bidden is toch het werk van de Geest in ons: dat gaat dus eigenlijk vanzelf. De Geest bidt toch in mij "met onuitsprekelijke verzuchtingen", zegt Sint Paulus (Rom. 8,26)?

Maar tegelijk zijn er in ieders hart heel wat hinderpalen die dat gebed van de Geest tegenhouden en blokkeren.

Van de ene kant heeft het gebed zijn bron in ons hart 'door de Geest die in ons hart is uitgestort' en van de andere kant heeft het ook zijn leerschool. Reeds de eerste leerlingen, aangestoken door het bidden van Johannes de Doper, komen naar Jezus toe met de vraag:

"Heer, leer ons bidden zoals Johannes het ook aan zijn leerlingen geleerd heeft".

Bidden heeft, zegt Romano Guardini, zijn bron maar ook zijn school (Oefenschool voor het gebed, inleiding).

De leerlingen van Johannes en van Jezus zijn dus blijkbaar gestoten op de hinderpalen die het gebed tegenhouden. Zij hebben ondervonden dat zij niet zo vanzelf en spontaan tot bidden kwamen.

Is het gebed spontaan?

Er bestaat natuurlijk een bidden dat spontaan vanuit ons innerlijk opwelt. Als we heel gelukkig zijn, als we getroffen worden door de schoonheid van de natuur of de goedheid van mensen, worden wij er stil van en komt er spontaan een dankgebed in ons op. Ook wanneer ik ellende en ziekte tegenkom, of wanneer ik stoot op mijn eigen onverbeterlijke zwakheden en zonden, kan dat een smeekgebed in mijn wakker roepen.

Maar het kan evengoed zijn dat er een donkere muur tussen God en mij, als het ware, gegroeid is en dat ik bij geluk, bij de ervaring van schoonheid of liefde, helemaal geen spontane verwijzing naar God meer heb. Of dat de nood mij innerlijk afsluit van God. Dus, mijn spontane gevoelens kunnen tot God en tot gebed leiden, maar zij kunnen ook zonder verwijzing naar God blijven.

Daarom, omdat gebed meer is dan mijn spontane gevoel, daarom moet bidden ook geleerd worden. Romano Guardini zegt:

"Wie slechts op zijn innerlijk aandrang zijn religieus leven en zijn gebed steunt, zal waarschijnlijk al heel vlug helemaal niet meer bidden. Hij zou dan alles van het gevoel van het ogenblik laten afhangen... Wie ernst maakt met zijn verhouding tot God en dat wil uiten in zijn gebed, ziet spoedig in dat het gebed niet enkel de uitdrukking van zijn innerlijk is, welke vanzelf komt, maar ook en vooral een dienst, welke trouw en gehoorzaam moet verricht worden".

(Oefenschool, p.16).

Het gebed kan moeizaam zijn, moeite en spanning vragen.

Gebed moet dus ook geleerd worden. En dat wil zeggen dat het gebed dat aanwezig is in mijn hart als het ware ont-dekt moet worden

Kan men het gebed algemeneren?

Een derde vraag die wij ons stellen, wanneer wij over het gebed nadenken, of er wel in het algemeen over het gebed kan gesproken worden. Er zijn zoveel manieren van bidden als er mensen zijn. "De Geest waait waar Hij wil", zegt Jezus in Johannes (Joh. 3,8). Als het ergens geldt dan zeker voor het gebed. In het gebed moeten wij zeker de Geest zijn gang laten gaan. Van de poëzie wordt gezegd door Willem Kloos dat het 'de aller-individueelste expressie is van de aller-individueelste emotie'. Dat geldt nog meer voor het gebed.

Abraham en Mozes en Elia baden op hun manier, Jesaja en Jeremia en de andere profeten baden ieder op hun eigen manier, Maria en Jozef en Jezus zelf baden op hun manier. De Paus bidt op zijn eigen manier en ieder van ons bidt op zijn eigen manier. Dat hangt af van iemands persoonlijke roeping, van zijn taak, van zijn aanleg en zijn karakter. Ook de omstandigheden waarin ik leef zullen de aard van mijn gebed bepalen. Als ik bijvoorbeeld verga van de kiespijn, moet ik niet willen bidden alsof ik geen kiespijn had. Als ik mij veel zorgen maak, moet ik niet proberen te bidden alsof ik geen zorgen had. Ik moet dan met mijn kiespijn en met mijn zorgen bidden en van daaruit bidden. Daarom moeten wij op onze eigen manier leren bidden. En die zal verschillen van dag tot dag, als ik jong ben bid ik anders dan wanneer ik oud ben. Jij moet daarom niet bidden zoals Abraham of Mozes of Elia, maar op jouw eigen wijze. Wel kan het na-bidden van grote bidders van het Oude en Nieuwe Testament en van de christelijke mystieke traditie een goede leerschool zijn om je eigen gebed te vinden. In die zin is ook het na-bidden van de psalmen een leerschool in het gebed. Voorbeelden van anderen en hun gebedswoorden van grote bidders wijden ons in in het gebed.

Conclusie

Omdat er zoveel manieren van bidden zijn als er mensen zijn, vraagt het voorzichtigheid als wij over het gebed nadenken. Het gebed is het doel. En er zijn vele wegen die naar hetzelfde doel leiden.

En toch heeft het zijn nut om meer algemeen over het gebed te spreken. Ieder doet ermee wat hij wil. Door het algemene kan ieder zijn eigen weg ontdekken en leren kennen. Alhoewel de leerlingen van Jezus ieder op hun eigen persoonlijke wijze baden, heeft Jezus hen toch geleerd te bidden met het algemene gebed, het 'Onze Vader'. Er zijn algemene regels voor het bidden die ieder op zijn eigen manier van bidden moet toepassen. Er zijn verschillende gebedsmethodes waartussen ieder 'zijn' methode moet ontdekken.

Omdat het gebed de verdichting is van ons leven, omdat het niet altijd spontaan opwelt uit ons hart en omdat wij het moeten leren van grote bidders voor ons, daarom is het zinvol aandacht te besteden aan ons bidden.

Met Guido Gezelle mogen wij verzuchten:

“O, leert mij, arme dwaas, hoe dat ik bidden moet”, of met de leerlingen van Jezus: “Heer, leer ons bidden”.

Heel concreet zullen wij moeten nagaan hoe ik die tijd van persoonlijk gebed doorbreng: spreek ik met God?

Luister ik naar God?

Probeer ik daartoe stil te worden van binnen?

Denk ik na over God?

Mediteer ik over een bijbelwoord en herhaal ik dat als een gebedswoord?

Ben ik gewoon stil bij God?

Of worstel ik voor Gods aanschijn met mijzelf?

Verveel ik mij, val ik in slaap en ben ik verstrooid?

Vecht ik daartegen of laat ik mij gewoon meedrijven en wegdrijven van het gebed?

Blijft er alleen mijn lichamelijke aanwezigheid over?

Dat heeft allemaal te maken met de leerschool voor het gebed.

*Broeder Korneel Vermeiren
(oud-Abt Koningshoeven)*

VER DE AANBIDDING ALS OPSTAP NAAR HET INTIEME GEBED

De contemplatieve zusters van Sint Jan zijn gesticht temidden van de familie van Sint Jan in 1982. Het is het gebed dat in het hart van hun leven is, in de stilte en in afzondering.

Toegewijd aan/in de waarheid, volgens de wens van het Hart van Jezus, is hun leven gestructureerd door een filosofische en theologische vorming om dieper het Woord van God te beleven.

Dit leven in stilte wordt tot ontplooiing gebracht in de naastenliefde. De zusters besteden een deel van hun tijd aan werk dat hen helpt om te leven. Tegenwoordig zijn de zusters in 14 landen vertegenwoordigd in 4 continenten. De zusters zijn present in Nederland sinds 1997, in Enschede.

Beste vrienden,

De Veertigdagentijd die wij nu binnen gaan is een grote tijd van genade. Het is een bijzondere tijd om zich te hernieuwen in het gebed. Als christen verlangen wij in de aanwezigheid te zijn van onze Welbeminde en te verblijven, en om in Zijn liefde te groeien. De aanbidding helpt ons om zich neer te leggen aan de voeten van Jezus en om zijn aanwezigheid binnen te treden. Het leidt ons in het gebed, in de ontmoeting met Jezus. Onze stichter, pater Marie-Dominique Philippe O.P., heeft een retraite gegeven waarin hij aan het begin veel over de aanbidding spreekt. Graag willen wij dit met u delen;

“Wie als goed christen leven wil, doet dat altijd in verbondenheid met God. Het werk als zodanig brengt in relatie met de zogenaamde lagere realiteiten, dat wil zeggen alles wat tastbaar is, met name steen, hout, aarde, maar ook boeken horen daartoe. Neem een beeldhouwer. Hij kapt een steen uit de rotsen, geeft er

een vorm aan en maakt zo zijn eigen kunstwerk. Via het werk staan we dus in relatie met de ons omringende wereld, met het universum. Daarom kunnen we het uiteindelijke doel, de zin, van ons bestaan niet in deze bezigheden vinden. Waar de zin van ons bestaan dan wel te vinden is, daar komen we pas achter als we God weten te vinden. Maar hoe vind je God?

Om God te kunnen vinden moest het volk van Israël eerst drie dagen door de woestijn trekken. Wij willen dat wat sneller doen en dat kan ook, want wij zijn van Christus. De dagen van het Oude Testament behoren tot het verleden. Wat de christen typeert is de liefde en die kent rust noch duur. Daarom gaan we meteen morgenochtend al op zoek naar wat aanbidding voor ons persoonlijke leven te betekenen heeft. Bij wijze van spreken trekken we in de tijd van drie dagmarsen de woestijn binnen om er God te aanbidden. Wat is aanbidding? Is ons antwoord op deze vraag ingegeven door ervaring of komt er een regeltje in ons naar boven, dat we als kind uit het hoofd hebben moeten leren?

God aanbidden wil zeggen dat de mens zich in Zijn tegenwoordigheid stelt. In de grond is aanbidden een beleefdheidsgebaar tegenover God. Dat gebaar is de erkenning dat God, die jou geschapen heeft, hier tegenwoordig is. Dat Hij van je houdt. Dat Hij je ziel nu schept. En jouw antwoord daarop is, dat je heel je leven Hem in handen geeft en dat je je in Zijn tegenwoordigheid weet. Aanbidden is teruggaan naar de bron. Zonder God te aanbidden kunnen mensen niet in Zijn tegenwoordigheid verblijven.

Het vergt een enorme inspanning van ons, christenen, om terug te gaan naar de bron en ons niet, als zo veel mensen om ons heen, op sleeptouw te laten nemen door de stroomafwaarts drijvende tijdgeest. Welnu, aanbidden is stroomopwaarts gaan; enkel en alleen door God te aanbidden, kunnen we ons hart verheffen tot de oorsprong van ons bestaan. Aanbidden vereist dus een zekere inspanning. Aanbidden is niet even vanzelfsprekend als ademen of ruiken: zoals buiten in de tuin de heerlijke geur van een roos ruiken en daarvan met volle teugen genieten. God aanbidden gaat anders. Men zegt wel eens, dat je om goed te bidden alleen maar jezelf hoeft te zijn. Pas op, want het hangt er maar vanaf, wat je verstaat onder "jezelf zijn"! Je kunt op zoveel manieren jezelf zijn: ontspanningsoefeningen doen, jezelf in de spiegel bekijken, luisteren naar wat anderen te zeggen hebben...

maar je kunt ook heel goed jezelf zijn in het meest intieme van je wezen.

Je kunt onmogelijk teruggaan naar de bron zonder dat ook uitdrukkelijk te willen. Het kon er wel eens op neerkomen dat aanbidden *een elementaire wilsdaad* is en daarmee de grondslag van al ons verder willen, in die zin, dat ik durf te stellen, dat als het iemand ontbreekt aan goede wil, de oorzaak daarvan te vinden is in het feit, dat hij God niet meer aanbidt. Dit mag je verbazen, maar ik denk echt, dat het in de grond zo in elkaar zit. Wie niet meer de tijd neemt om te aanbidden, raakt op drift en heeft geen andere keus dan zich met de stroom mee te laten drijven, omdat hij niet de kracht heeft iets anders te willen. Tegen de stroom ingaan vereist een sterke wil. Hetzelfde geldt voor het stellen van een daad van aanbedding: je moet het willen. En daarom moeten wij tijdens deze retraite ons er toe zetten akten van aanbedding te stellen. Vragen wij de Heilige Geest om ons dit te leren, want de Heilige Geest leert ons aanbidden. Degene die de retraite geeft brengt je op het spoor, maar daarna is het de Heilige Geest, die je bijstaat en je leert aanbidden. Hij leert je die elementaire wilsdaad te stellen. Want aanbidden behoort tot het wezen van ons christen zijn. God aanbidden is er zelfs het fundament van.

Denken we aan wat Jezus ons zegt: Wie een huis wil bouwen, (en ieder bouwt een huis, namelijk de Tempel van God, welke hij is¹) doet dat niet op drijfzand, want dan zal het gegarandeerd instorten. Nee, hij begint met het blootleggen van de rots en daar bouwt hij dan zijn huis op². Aanbedding nu is precies als het blootleggen van de rots, het blootleggen van dat diepverborgen contact van de mens met God, die intieme plek, waar de mens van God afhankelijk is. Het is het blootleggen van de aanwezigheid van de Schepper in het diepst van ons wezen. Er is een sprekende uitdrukking van Augustinus waar die zegt, dat God inniger in ons aanwezig is dan wij het in onszelf zijn³. Dat is heel waar. Omdat God ons diep van binnen vasthoudt, is er tussen Hem en ons geen afstand. Het gaat er dus om, dat wij die aanwezigheid leren kennen, die "opborrelende bron"⁴. God zelf is immers de hoofdbron, van waaruit alle licht en alle liefde opborrelt. Ieder bestaan vindt in Hem zijn oorsprong.

Als we God aanbidden, doen we dat samen met Jezus en ook

1 Vgl. 1 Kor. 3, 16-17; 6, 19; 2 Kor. 6, 16; Ef. 2, 21-22.

2 Vgl. Mat. 7, 24-27; Luc. 6, 47-49.

3 Zie St. Augustinus, *Belijdenissen*, III, VI, 11, p. 70: "Omdat ik u (...) [zocht] volgens de zin van het vlees. Gij echter waart innerlijker dan mijn diepste innerlijk en hoger dan mijn hoogste hoogte. (*interior intimo meo et superior summo meo*)". Vgl. hfdst. XIII, noot 10.

4 Vgl. Joh. 4, 14.

altijd samen met Maria. Zonder Christus kunnen we niet aanbidden. "Zonder Mij kunnen jullie niets doen."⁵ Het eerste dat Jezus ons leert, is aanbidden. Hij is op de wereld gekomen om ons dat te onderrichten. Als we dus gaan aanbidden, doen we dat met Jezus en ook met Maria, die er altijd bij is.

Het is van groot belang doordringen te zijn van het besef niet buiten Jezus te kunnen, willen we in alle oprechtheid en vurig in liefde aanbidden. Het gaat immers, zoals de apostel Johannes het formuleert, om aanbidding "in geest en waarheid"⁶. We willen dicht bij God zijn, omdat we weten, dat Hij ons liefheeft. We willen Hem leren kennen, Die ons het eerst heeft liefgehad en door Wie wij op ongeëvenaarde wijze bemind worden.

Wie aanbidt, bevindt zich alleen voor het aanschijn van God. Het doet een mens goed, alleen te zijn met God. Dat maakt hem zelfstandiger en minder afhankelijk van anderen. Zijn persoonlijkheid komt erdoor tot leven. Ten diepste zijn wij als mensen voor Gods aangezicht pas helemaal echt wie we zijn. Daarom maakt aanbidding het mogelijk om ons handelen in overeenstemming te brengen met de waarheid. Tegelijkertijd bevrijdt het van alles, wat niet tot de waarheid behoort, want telkens als we ons in de tegenwoordigheid van onze Schepper weten, realiseren we ons, dat het God alleen is, die ons draagt. Van het moment af, dat we God beginnen te aanbidden en erkennen dat we van Hem afhankelijk zijn en dat we, ook als het er op aankomt van geen ander dan van Hem alleen afhankelijk zijn, nemen we terdege afstand van wat ons gemeenlijk bepaalt.

In de regel leidt aanbidding tot grotere intimiteit met God. Het is de opstap naar wat het intieme gebed wordt genoemd en daarmee bedoelen we een direct contact met God in geloof, hoop en liefde. Aanbidding brengt ons als vanzelf naar dat moment van intiem samen zijn met Jezus."

Uit: P. Marie-Dominique Philippe: *Het Lam volgen, waarheen Het ook gaat*, Uitgeverij Colomba, 2002

*Zusters van St. Jan
te Enschede*

5 Joh. 15, 5.

6 Joh. 4, 23.

GIDSEN IN GEBED: HEILIGEN

Natuurlijk is het goed en zelfs nodig om te bidden vanuit ons hart en dus om enigszins oorspronkelijk zijn. Authenticiteit is bij alle gebed een vereiste, evenals volharding. Dit wil echter niet zeggen dat we alles zelf moeten uitvinden of dat wij steeds terug naar af moeten gaan. Er is alom vraag naar spiritualiteit, naar doorleefde christelijke ervaring, waarbij de heilige Schrift - denk aan het bidden van Maria en de psalmen - ons een weg kunnen wijzen, en daarom ook naar mensen uit andere tijden of van elders in de wereld die echt 'iets met God en Jezus Christus hebben meegemaakt'. De Katechismus van de katholieke Kerk zegt: "De vormen van christelijke spiritualiteit nemen deel aan de levende traditie van het gebed en zijn onontbeerlijke leidraden voor de gelovigen. In hun rijke verscheidenheid breken ze als in een prisma het zuivere en enige licht van de heilige Geest" (KKK 2684).

THOMAS, TERESA

Vier heiligen, die allen in genoemde Catechismus geciteerd worden, laten ons enigszins de weg wijzen. De Italiaan Thomas van Aquino (+1274) is waarschijnlijk de grootste theoloog uit de historie, die de kerkelijke leer in belangrijke mate gestempeld heeft. Terwijl zijn beschouwingen een hoge vlucht namen en hij onder meer professor was aan de Parijse Sorbonne, is hij - broer van een toendertijd gewaardeerd dichter - een mens van diepe bewogenheid met poëtische gaven. Wanneer hij bad, waarbij hij vaak de armen spreidde in kruisvorm, vloeiden de tranen over zijn wangen. Gezongen als 'Adoro Te', 'Lauda Sion' en vooral 'Tantum Ergo' evenals het Misformulier van Sacramentsdag zijn gebedsteksten die wij aan hem danken. Teresa uit het Spaanse Avila (+1582) wilde reeds op jonge leeftijd God zien. Haar leven verloopt in een langdurige sleur.

Pas tegen haar veertigste wordt ze ineens door de lijdende Christus zo diep geraakt dat er sprake is van een radicale omkeer. Liefde voor de Heer en zijn Kerk verteren haar. Zij noteert: "Bidden is een gesprek met een Vriend. Je komt dikwijls en intiem samen met Hem van wie je weet dat Hij jou bemint" (Autobiografie no. 8). Duizenden, onder wie de atheïstische jodin Edith Stein in een zomernacht van 1921, hebben zich in Teresa herkend en zijn in haar 'school' tot aanbidding gekomen.

FRANSISCUS, ELISABETH

Fransiscus van Sales (+1622) uit het Frans-Italiaanse grensgebied is intelligent en affectief, met liefde voor God en hart voor mensen. Emotioneel en betrokken tegelijk, leert hij: "Alles uit liefde, niets uit kracht". Wie bidt geeft zichzelf helemaal aan God over. In zijn geschriften vinden we o.a. een 'Gebed bij zwangerschap'. Een kwestie van situationeel bidden, gebed op maat dat nog steeds op vele wijzen navolging geniet. Elisabeth Catez (+1906) is een Franse pianiste die op 26-jarige leeftijd als karmelietes sterft en die, gegrepen door "de grote liefde waarmee Hij ons heeft lief gehad" (Ef. 2,4), bij Paulus leert om een "loflied van Gods heerlijkheid" te zijn. "Immers, staat in een vriendenbrief, je zult stilaan begrijpen dat je een kleine hemel in je draagt, waar de God van liefde in jou verblijft" (L 249). Voor haar is bidden o.a. woorden geven aan de ervaring dat God werkelijk in ons woont. Elisabeths gebed tot de Drie-eenheid, genoteerd op 21 november 1904, is thans spirituele wereldliteratuur.

VOORBEELD EN VOORSPRAAK

Wij stonden stil bij vier getuigen die zalig of heilig zijn verklaard, mannen en vrouwen uit verschillende landen en onderscheiden perioden in de geschiedenis, divers ook naar karakter en levensomstandigheden. Allen ervoeren een intense verbondenheid met God, zij hebben Christus gekend (Fil. 3,10) en staan midden in de Kerk die zij liefhebben. 'Voorbeeld en voorspraak' lezen wij over de gemeenschap der heiligen (KKK 954-957, LG 49). Hun persoonlijke ervaring is ruimschoots overdraagbaar gebleken, zij wekken bij velen herkenning d.w.z. mensen beseffen: "dat voel en/of wil ik ook" en daarom hebben deze bidders school gemaakt.

Hun teksten nalezen en doorbidden heeft niets van doen met kopiëren of na-apen; het is niet vervreemdend. Het heeft wel iets te maken met verdiepen en versterken van onze eigen ervaring, die daardoor getoetst en uitgezuiverd wordt.

PERSOONLIJK

Zoals wij in iedere Eucharistie 'bidden tot God onze Vader met de woorden die Jezus ons geleerd heeft'. Kortom, het is heel raadzaam om gebedsteksten van heiligen of grote christenen te lezen of zelfs van buiten te leren, ze persoonlijk te overwegen of te doorbidden. Dat kan niemand doen in mijn plaats. Op deze wijze krijgen wij deel aan "de levende traditie van het gebed door hún voorbeeldig leven, door de overlevering van hun geschriften en door hun gebed in het heden. Zij aanschouwen God, ze prijzen Hem en dragen onophoudelijk zorg voor hen die ze op aarde hebben achter gelaten" (KKK 2683). Zo worden bestaande teksten geleidelijk aan mijn eigen persoonlijk gebed.

*drs. J. Schröder
vicaris-generaal/docent St.-Janscentrum*

WAKEN IN GEBED

DE CENTRALE PLAATS VAN HET GEBED IN DE KARMELORDE

Karmel

Een klein stukje geschiedenis. De Karmelorde is ontstaan op de Berg Karmel in het huidige Israël en wel aan het eind van de 12de en het begin van de 13de eeuw. De eerste kleine gemeenschap bestond uit Europeanen, die zich aanvankelijk hadden aangesloten bij de Kruistochten, maar zich uit het gewoel en gevecht terugtrokken, om zich in de eenzaamheid van het Karmelgebergte aan God toe te wijden en te bidden. Rond 1200 zochten deze kluzenaars naar een mogelijkheid om een gemeenschap te vormen. Zij bouwden temidden van hun hutten en kluzen een kerkje, dat aan O. L. Vrouw werd toegewijd, zodat ze met elkaar konden bidden en, bij aanwezigheid van een priester, Eucharistie konden vieren. Het was rond het jaar 1209 dat zij op hun verzoek een leefregel kregen van Albertus, destijds patriarch van Jeruzalem. Wel, uit deze leefregel, door beknoptheid en veel citaten uit de H. Schrift tijdloos en nog steeds de leefregel van alle leden van de Karmelorde, stamt de titel boven deze bladzijde: 'Waken in gebed'. Er staat letterlijk in de regel: 'Dag en nacht de wet des Heren overwegen en waken in gebed.' Het is de kern van de karmelregel.

Dag en nacht

's Nachts behoor je te slapen, tenzij je nachtdienst hebt. Moesten die mannen dag en nacht lezen, waken en bidden? Wees gerust, dat is nooit de bedoeling geweest. Laten we eerst eens kijken naar de 'wet des Heren'. Wat zegt Jezus zelf over het grootste gebod in de wet? Op een dag gaat een schriftgeleerde naar Hem toe en legt Hem de vraag voor: Wat is het allereerste gebod? Jezus antwoordt: *U zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand en geheel uw kracht.* Het tweede is dit: *U zult uw naaste beminnen als uzelf.*

Er is geen ander gebod voornameer dan deze twee (vgl. Mc. 12,28-31).

Dag en nacht de wet des Heren overwegen is dus eigenlijk dag en nacht liefhebben. En u weet het allemaal: liefde laat zich niet aan banden leggen. Je kunt niet alleen op bepaalde tijden iemand liefhebben. Als je echt veel van iemand houdt, dan is dat dag en nacht. Het kost geen moeite om even aan die geliefde mens te denken. En ook als er geen bewust contact is, dan blijft de liefde in hart en ziel aanwezig.

Ja, maar...

"Hoe kun je zoveel van iemand houden, dat hij dag en nacht in hart en ziel aanwezig is, als je hem nooit gezien hebt?" Een goede vraag. Wie vraagt zich nooit eens af of hij wel echt God liefheeft? Gelukkig vinden we antwoorden op onze vragen als we onze bijbel openslaan en ons verdiepen in de eerste brief van Johannes bijvoorbeeld. Dan blijkt dat de maatstaf van onze liefde voor God de liefde is voor onze medemensen (1 Joh. 3,18-19a). Zou het niet een vreugde zijn voor God, als iemand zich met heel veel liefde inzet voor anderen, voor man, vrouw, kinderen. Of/En voor mensen, jongeren, kinderen buiten onze eigen kleinere kring, hoe en waar dan ook, met de gaven, talenten en middelen waarover wij mogen beschikken? God is liefde, wie in de liefde woont, woont in God en God is met hem (1 Joh. 4,16b).

Inwoning?

Een tekst van de heilige Teresa van Avila, de karmelietes, die in de zestiende eeuw opnieuw ijver en bezieling bracht in de Karmelorde, sluit hierbij aan. In een gedicht laat zij, geïnspireerd door de heilige Geest, Jezus zeggen: "Zoek Mij in jou en zoek jou in Mij." Dit sluit precies aan bij de tekst van Johannes in zijn eerste brief.

Waar Jezus is, daar is de Vader en waar de Vader is, daar is ook de heilige Geest. De Heilige Drie-eenheid leeft in ieder van ons. Op momenten dat we ons realiseren dat onze God zo dichtbij is, dat we geen 'verre God' liefhebben, maar dat Hij dichtbij ons is als ooit een mens zou kunnen zijn, kunnen we vervuld worden van diepe vreugde en dankbaarheid. Franciscus van Assisi sta-

melde op zo een moment: "Mijn Heer en mijn God!" En Augustinus verzuchtte, met spijt over de jaren die achter hem lagen: "Ach, Gij was binnenin en ik was buiten. Gij bij mij, maar ik niet bij U!"

Leven in Gods aanwezigheid

Wanneer iemand zou vragen: Wat is het meest kenmerkende van het leven in de Karmelorde, dan zou een kort en bondig antwoord kunnen zijn: Leven in Gods aanwezigheid.

Leven in Gods aanwezigheid vraagt van ons alertheid. Wakend zijn, zoals de bruidsmisjes met de goed gevulde olielampen. De Heer is nabij. Wees wakker. Zorg dat je vuur niet dooft. Hoe doen we dat? Want, eerlijk gezegd, hadden de eerste kluzenaars op de Berg Karmel het niet veel gemakkelijker dan wij? Zij hadden geen hinder van allerlei afleidingen, die dagelijks op ons af kunnen komen. Toch was hun gebed soms niet meer dan een kreet: "God, kom mij te hulp! Heer, haast U mij te helpen!" Een klein bewijs, dat ze ook hun moeilijkheden hadden. Voor zo'n kort gebed, moeten we dat niet toegeven, kunnen we in onze dagen ook plekjes woestijn vinden. Stille momenten, waarin we even kunnen inkeren, binnengaan in de diepste kern in onszelf. De plaats waar de Aanwezige zich wil laten vinden.

Sommige mensen worden elke dag zo in beslag genomen door duizend en een bezigheden en allerlei verplichtingen, dat ze wel een diep verlangen hebben naar meer innerlijkheid, meer gebed, maar niet weten hoe ze daartoe ooit zullen geraken. Anderen kennen wél stilte en eenzaamheid in hun dagelijks bestaan, maar ervaren die soms als negatief. Ze zijn nu eenmaal in een andere situatie dan de vroege kluzenaars en bovendien zouden ze niet gekozen hebben voor dat leven. En toch leeft ook bij velen van hen het verlangen naar meer intimiteit met God. Voor allen is er een weg, die voor ieder begaanbaar is. Het is een eenvoudige weg, die te vinden is in elke levenssituatie. Gehoor geven aan de uitnodiging van Jezus zelf, als Hij tegen zijn leerlingen zegt: "Kom nu eens zelf mee naar een eenzame plaats om alleen te zijn en rust daar wat uit." (Mc. 6,31) Die rustplaats kunnen wij vinden, als we even, een kort moment, inkeren en ons Gods aanwezigheid bewust maken. Misschien met enkele woorden erbij, maar dat is niet eens nodig. Wij kunnen in de leer gaan bij een karmeliet, die broeder kok was in een klooster met wel honderd broeders en bovendien alle schoenen van de medebroeders moest repareren. Hij leefde in Parijs in de 17de eeuw en werd in al zijn eenvoud

meesterlijk in het leven in Gods aanwezigheid en daarin raadgever van mensen uit alle rangen en standen, die midden in het volle leven stonden. Wij laten hem het best zelf aan het woord: "Indien ik predikant was, zou ik over niets anders spreken dan over de beleving van Gods aanwezigheid. Als je Gods aanwezigheid beleeft zoals het hoort, word je in korte tijd een mens met een reëel geestelijk leven."

"Om bij God te zijn is het niet nodig de hele dag in de kerk te zitten. We kunnen van ons hart een bidplaats maken waar we ons zo nu en dan terugtrekken om even met God samen te zijn, in stille vrede, zonder pretentie, maar met een hart dat bemint. Iedereen is bekwaam tot dergelijke vertrouwelijke gesprekjes met God, de een wat meer, de ander wat minder, God weet wel wat wij aankunnen."

Leven in Gods aanwezigheid is mogelijk op de plaats waar je leeft, waar je ook bent, wat je ook doet. De kok Laurent zegt het zo: "Het is niet nodig dat je grote dingen te doen hebt. Ik roer mijn omeletje in de pan uit liefde voor God."

Hij opent in zijn eenvoud een prachtig perspectief voor ieder die er echt naar verlangt om meer in verbondenheid met God te leven. Tot slot nog twee citaten van Laurent: "Aanvankelijk is het nogal lastig om in Gods aanwezigheid te leren leven. Maar als je er trouw aan blijft, is het effect wonderlijk. Je trekt overvloedig Gods genade naar je toe en komt geleidelijk tot dit eenvoudige kijken naar God en het liefdevolle zien van zijn aanwezigheid in alle dingen."

"Deze liefdevolle blik op God ontsteekt geleidelijk een goddelijk Vuur in de ziel, waardoor zij intens ontvlamd wordt in liefde voor God."

*Zr. M. Francisca,
Carmel DCJ*

Literatuur:

Frère Laurent 'Licht in ons hart' Gods aanwezigheid, ingeleid en samengesteld door Carlos Noyen OCD

'In de Stilte hoor je meer', Koen De Meester OCD

'Kom even terzijde' Guido Stinissen OCD.

Te bestellen bij Carmelitana, Burgstraat 46, B - 9000 Gent of bij de boekhandel.

I N MEMORIAM

Bidden wij voor de overledenen van de Gebedskring

Zr. Christiana, Asten

Zr. G. van Gerwen, Veghel

Dhr. M. Buys, Heusden

Mw. G. Claassen, Oisterwijk

Mw. E. Roes-de Wolf,

's-Hertogenbosch

Mw. J. van Riel, Tilburg

Mw. M. Valkenburg-Welp, Deurne

Mw. M. de Bot, Boxmeer

Zr. E. Emmerik, Breda

Mw. G. van Aalten, Velp

Zr. C. de Leeuw, Oirschot

Zr. A. Op 't Hoog, Uden

Mej. M. Reygaerts, Tollembeek (B)

Zr. Michaël, Erpe (B)

Dhr. P. Roman, Tollembeek (B)

Mw. M. Lamers-Awater,

Millingen a/d Rijn

Mw. J. Schermer-Voest, Boxtel

Mw. J. van de Oetelaar-Huybregts,

Berkel-Enschot

Mej. T. Stallen, 's-Hertogenbosch

Mw. T. Swinkels-van de Heijden,

Geldrop

Dhr. J.G. Nefkens, Oss

Mw. W.A.J.M. van Bussel, Oss

Mw. E. van Delft-van Osch,

's-Hertogenbosch

Mr. D.C.B. Burgers, 's-Hertogenbosch

Pater W.J. van Deenen msc, Tilburg

Dhr. en Mw. van Dijk, Gemert

Prof.Dr. A.P. Camps o.f.m., Wijchen

Mw. M. Becker-Wijnne, Boxmeer

Mw. T.H. Schonberger-v.d. Bogaard,

Berg en Dal

Mw. M.L. van der Veer-Jousten,

Amsterdam

Mw. S. de Boer-de Cocq van Delwijnen,

Leunen

Dhr. M. van de Linden, Eindhoven

Zr. S. Knobben, Wamel

Hr. J.B. Hornman, Elshout

**DAT ZIJ MOGEN
LEVEN IN
EEUWIGHEID**

BESTELBON

Wij komme te same:

..... x CD   ..... x MC

'Dipsô' :

..... x CD   ..... x MC

Mater Dei:

..... x CD   ..... x MC

Maria in Brabant:

..... x CD   ..... x MC

Alle CDs € 14,-. Retaling achteraf met acceptie.

 Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

Afzender:

Naam .....

Adres .....

Postcode .....

Plaats .....

Handtekening .....

Bon sturen naar:

SONNIUS PRIESTERFONDS
Antwoordnummer 10708
5200 WB 's-Hertogenbosch

Wij komme te same

Brabantse kerst-cd
WIJ KOMME TE SAME
Een muzikale verheerlijking van het Kerstmysterie uitgevoerd door artiesten met een warm hart en een Brabantse tongval...

Dipsô

dipsô
Muziek door Frans
Hollman
Productie
door
Sonnius
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

' IK HEB DORST '
Een muzikale vertelling en oronweving van het hele Paasgebeuren van het Laatste Avondmaal tot de eerste dag van de Kerk.

Mater Dei

GEZANGEN TER EER VAN DE HEILIGE MOEDER MARIE
Mater Dei
Vol. 1
10 songs
100' 1999
Vol. 2
10 songs
100' 1999

Een Zuidnederlandse muzikale groet aan onze Moeder Gods waarmee u het Sint-Janscentrum ondersteunt.